

20 stycznia 2025

Torakochirurdzy z ŚCO wytyczają nowe szlaki w chirurgii robotycznej, aby coraz lepiej leczyć chorych na raka płuca

Kolejni specjaliści chirurgii klatki piersiowej ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii otrzymali certyfikaty uprawniające do wykonywania zabiegów operacyjnych w asyście robota da Vinci. Po raz pierwszy w Polsce liderem zespołu torakochirurgicznego przeprowadzającego robotyczne operacje została kobieta. Zespół ten wykonał pierwszą w Polsce robotyczną bilobektomię - równoczesowe usunięcie dwóch płatów płuca u chorego z rakiem tego narządu.

Głównym operatorem nowo certyfikowanego zespołu jest dr Aleksandra Czarnecka,

specjalistka torakochirurgii z Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej ŚCO. Lekarzem asystującym jest dr Sławomir Pawelec, specjalista torakochirurgii, zastępca kierownika kliniki. Obydwoje odbyli wielomiesięczne szkolenie zakończone dwudniowymi egzaminami certyfikacyjnymi w Comparative Medicine and Bioimage Centre of Catalonia w Badalonie i otrzymali certyfikaty potwierdzające nabyte kompetencje w zakresie wykonywania zabiegów operacyjnych przy pomocy systemu robotycznego da Vinci.

19 grudnia 2024 r. dr Aleksandra Czarnecka i dr Sławomir Pawelec wraz z zespołem operacyjnym ŚCO (specjalista anestezjolog, pielęgniarki operacyjne i anestezjologiczne) przeprowadzili robotyczną lobektomię (usunięcie górnego płata płuca prawego) u pacjenta z rakiem płuca.

20 grudnia 2024 r. ci sami torakochirurdzy wykonali pierwszą w Polsce robotyczną bilobektomię (jednoczasowe usunięcie dwóch płatów – dolnego i środkowego – płuca prawego) u pacjenta z guzami nowotworowymi w obrębie płuca prawego. W zespole operacyjnym byli również: dr Edyta Stolarczyk – anestezjolog, Jolanta Warowiec – pielęgniarka anestezjologiczna, oraz pielęgniarki operacyjne – Justyna Kaczor, Monika Szmalec, Bożena Sobczyk.

Oba zabiegi nadzorował pod względem merytorycznym i bardzo wysoko ocenił proktor – dr Michał Wiłkojć, specjalista chirurgii klatki piersiowej z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej, Metabolicznej i Torakochirurgii Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie, który wdraża w Polsce zabiegi robotyczne w torakochirurgii.

- Mnie pozostaje tylko pogratulować, że w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w ciągu jednego roku udało się wprowadzić bezpiecznie i pewnie dwa zespoły do chirurgii robotycznej – powiedział. W jego opinii przyszłość robotyki jest w wyspecjalizowanych ośrodkach onkologicznych, posiadających kilka specjalizacji chirurgicznych i pacjentów, którzy mogą być operowani zaawansowanymi systemami robotycznymi, oraz zapewniających w jednym miejscu, zarówno wysokospecjalistyczną diagnostykę, jak i leczenie onkologiczne.

- Dla nas najważniejsze jest to, że zabieg został wykonany zgodnie z planem, i że nie mieliśmy żadnych powikłań śródoperacyjnych. Wiadomo, że przy pierwszych zabiegach pracujemy pod dodatkową presją, niemniej jednak uważamy, że robotyka powinna być stosowana coraz szerzej w torakochirurgii, ponieważ daje dodatkowe możliwości, których nie posiadały dotychczas dostępne metody – uważa dr Aleksandra Czarnecka.

- To wszystko dla dobra naszych pacjentów. Staramy się, żeby te zabiegi były zrobione perfekcyjnie i przede wszystkim bezpiecznie – dodaje dr hab. n. med. Paweł Rybojad -

kierownik Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej w ŚCO. Musimy jednak pamiętać że robot jest jedynie nowoczesnym narzędziem oddanym chirurgowi do dyspozycji. On sam nie przeprowadza żadnych procedur. Inne, dotychczas stosowane metody nie uległy przestarzeniu po jego wprowadzeniu. To chirurg będzie musiał nadal decydować, użycie którego narzędzia będzie najkorzystniejsze dla pacjenta.

Zoperowani pacjenci, z dobrym samopoczuciem, zostali po kilku dniach wypisani do domu.

Dr Aleksandra Czarnecka jest specjalistą chirurgii klatki piersiowej z ponad 10 -letnim doświadczeniem, od 2023 r. pracuje w Klinice Chirurgii Klatki Piersiowej Świętokrzyskiego Centrum Onkologii, wcześniej - w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Czerwonej Górze, w latach 2019-2021 w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu (w zespole transplantacyjnym). Od początku 2024 r. jest członkiem zespołu operacyjnego da Vinci w ŚCO jako lekarz asystujący głównemu operatorowi. 16 września 2024 r. asystowała przy pierwszej w Polsce robotycznej lobektomii wykonanej metodą Uniportal (Uniportal RATS).

Dr Sławomir Pawelec jest specjalistą chirurgii klatki piersiowej z ponad 30 - letnim doświadczeniem, od 2016 r. pracuje w Klinice Chirurgii Klatki Piersiowej ŚCO, pełni funkcję zastępcy kierownika kliniki. Doświadczenie zawodowe zdobywał w WSzS w Czerwonej Górze, kolejno w trzech oddziałach w ramach swoich specjalizacji: pulmonologii, chirurgii i chirurgii klatki piersiowej. W 2024 r. odbył szkolenia w zakresie lekarza asystującego głównemu operatorowi w zabiegach torakochirurgicznych przy użyciu robota da Vinci.

Dr hab. n. med. Paweł Rybojad, kierownik Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej ŚCO, konsultant wojewódzki w dziedzinie chirurgii klatki piersiowej, szef zespołu robotycznego torakochirurgów w ŚCO wyjaśnia, że o wyborze takiego zespołu zdecydowały umiejętności i doświadczenie obojga lekarzy. - To był nasz wspólny wybór. Konsultowaliśmy go też z panem doktorem Michałem Wiłkojciem, ojcem robotycznych zabiegów torakochirurgicznych w Polsce.

Profesor Rybojad podkreśla, że operacje robotyczne nie są zabiegami dla początkujących torakochirurgów, a proces przygotowania, obejmuje wiele godzin szkoleń i ćwiczeń praktycznych, przyglądania się zabiegom robotycznym, uczestniczenia w operacjach. - W to należałoby wliczyć również doświadczenie, które torakochirurg posiada zanim siądzie do zabiegów robotycznych, aby to były zabiegi bezpieczne - dodaje.

Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej ŚCO aktywnie promuje małoinwazyjne techniki chirurgiczne w leczeniu raka płuca. Jako pierwszy ośrodek w województwie i trzeci w Polsce wdrożyła w lutym 2024 r. robotyczne operacje lecznicze operacje u pacjentów z rakiem

płuca. Do tej pory przeprowadzono tu już blisko 50 anatomicznych resekcji tkanki płucnej z wykorzystaniem robota u pacjentów z nowotworami zlokalizowanymi w obrębie klatki piersiowej. W 2024 r. Klinika była organizatorem warsztatów dla torakochirurgów, podczas których zespół specjalistów z ŚCO wykonał pod kierunkiem dr Diego Gonzaleza Rivas, światowej sławy eksperta w zakresie techniki Uniportal RATS (Uniportal Robotic Assisted Thiracoscopic Surgery), pionierski zabieg – robotyczną lobektomię (resekcję płata płuca) przez jeden otwór w klatce piersiowej (Uniportal RATS). Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej ŚCO jako pierwszy ośrodek w Polsce zastosowała przy zabiegach robotycznych krioanalgezę (mrożenie nerwów międzyżebrowych), aby zmniejszyć u pacjenta ból pooperacyjny. Rocznie torakochirurdzy z ŚCO przeprowadzają ponad 100 dużych leczniczych operacji u chorych z rakiem płuca lub guzami śródpiersia oraz setki mniejszych zabiegów w celu rozpoznania lub usunięcia przerzutu oraz operacje paliatywne. Pacjent z rakiem płuca otrzymuje w ŚCO kompleksową diagnostykę oraz leczenie, zarówno chirurgiczne, jak i uzupełniające a także rehabilitację i pomoc psychologiczną.

Rocznie w Polsce notuje się ponad 21. tys. nowych zachorowań na raka płuca. Nowotwór przez długi czas przebiega bezobjawowo, najczęściej jest wykrywany przypadkowo. Jest najczęstszą przyczyną zgonów z powodu chorób nowotworowych w Polsce (rocznie na raka płuca umiera ponad 20 tys. osób).

Robot da Vinci IV generacji został zakupiony przez ŚCO w 2023 r. w ramach projektu „Doposażenie Bloku Operacyjnego w nowoczesny system robotowy wraz z wyposażeniem celem stworzenia Centrum Chirurgii Robotowej Ziemi Kieleckiej oraz podniesienia jakości i poprawy dostępu do najnowocześniejszych procedur chirurgicznych realizowanych w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach”. Wartość projektu: 16 031 087,04 PLN. Środki pochodziły z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 11.3 Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia oś priorytetowa XI REACT-EU. Operacje ze wsparciem systemu robotycznego wdrożyło pięć klinik zabiegowych w ŚCO: urologia, torakochirurgia, ginekologia, chirurgia i otolaryngologia.